

vækende og styrkende Minde fra vor Skoletid: Vor Skole var et Mandens og Frihedens Hjem, hvor vi lærte, at Sandhedens Enfold og Alvor er Mandens Styrke i Livets Kamp.

Og saa faste vi modigen Blifket fremad. Livet ligger foran os. Det er det begrundeligste og mest bevirgede og mest brogede Liv, som Verdenshistorien endnu har kjendt. Og vort Folk, som er kommet fra en Afkrog af Verden, skal være med deri. Det er naturligt nok, at det er baade Møie og Kamp for vort Folk at følge med. Men kun saa af de Folk, som kommer hid, har saa gode Velingelser for at være med. Thi har de lidet lært hjemmesra, saa har de desto mindre at lære om igjen. Og havde de i den gamle Verden kun lidet Adgang til at være med, saa har de friskere Kræfter og sundere Natur til at tage et Tag med i det vældige Liv i den nye Verden.

Men saa af vort Folk i Amerika har havt den Anledning til at udvifie sin Tænkning og sin Land som de, der har tilbragt sin Ungdom her. Og stort Ansvar falder over dem, som har havt Fortrin i denne Henseende.

Thi vort Folk med sine Gaver og sit Liv er i dette Land i en farlig Stilling. I mange Maader er det hjælpeløst og famlende, naar det kommer til et fremmed Land med nyt Sprog, nye Love, nye Indretninger. Det har da let for at falde i samvittighedsløse Lederes Hænder. Og det er ikke ganske frit for, at det er gaaet saa i mange Maader, at vort Folk blev trælbundet i Frihedens Land. Det er næsten anseet som en Dumdriftighed og en Uforståmmethed for en norsk Mand at tænke for sig selv og sige sin Mening bent ud uden at spørge nogen. I et frit Folk og i en fri Kirke bliver der altid saa sharp Partistilling, at det er saare vanskeligt at undgaa at falde ind under de politiske eller kirkelige Kjættertribunalers Domme. Og det bliver for Partihævdingerne en Hovedsag at presse sine Fløkke under sig i sine Lærdommes Evangelstrøie.

I et saadant Land er det den største Belgjerning, som kan gjøres for Folket, at der træder frem Mænd, som ikke spørger efter noget andet end hvad der er sandt, og som med hensynsløs Uafhængighed hevder Sandheden, om Kjætterdommene regner aldrig saa tykt ned-over dem.

Og kunde det lykkes, at der fra Augsburg udgik nogle enkelte saadanne Mænd, saa skulde den lille kjæmpende Skole dog ikke forgæves have været reist af alvorligt tænkende Mænd i vort Folk.